

IPA II u Finansijskoj perspektivi 2014-2020

Evropa 2020: prioriteti

- **Brzi rast:** razvoj privrede koja se zasniva na znanju i inovaciji;
- **Održivi rast:** promovisanje privrede sa efikasnom upotrebom izvora, koja će biti konkurentnija i više orijentisana ka životnoj sredini;
- **Inkluzivni rast:** podsticanje ekonomije sa visokom stopom zaposlenosti koja obezbjedjuje socijalnu i teritorijalnu koheziju.

Kvantifikovani ciljevi

- Podići stopu zaposlenosti ljudi starosti od 20 do 64 godine sa 69% na 75%,
  - većim učešćem mladih ljudi, starijih radnika i nekvalifikovanih radnika i putem bolje integracije legalnih migranata;
- Povećati izdvajanju za istraživanje i razvoj sa 1,9 na 3% BDP-a;
- Ostvariti klimatsko-energetski cilj - „20/20/20“
  - 20% smanjenja emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte u odnosu na 1990. godinu,
  - 20% povećanja udjela obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji i
  - 20% povećanja energetske efikasnosti;
- Smanjiti stopu ranog napuštanja škole na ispod 10% sa trenutnih 15%, uz istovremeno povećanje procenta stanovništva sa završenim visokoškolskim obrazovanjem sa 31% na 40%;
- Smanjiti broj ljudi koji žive ispod linije siromaštva za 25%
  - što će značiti da preko 20 miliona ljudi izađe iz siromaštva

Sedam ključnih inicijativa

- "Unija inovacija"
  - "Mladi u pokretu"
  - "Digitalna agenda za Evropu"
  - "Efikasna upotreba evropskih resursa"
  - "Industrijska politika u eri globalizacije"
  - "Agenda za nove vještine za nove poslove"
  - "Evropska platforma protiv siromaštva"
-
- Aktivnosti na nivou EU i na nivou država članica
  - Otvoreni metod koordinacije

Strategija SEE 2020

- **Integrirani rast**
  - Podrazumijeva veći obim spoljno-trgovinske razmjene i investicija na regionalnom nivou.
- **Pametni rast**
  - Odnosi se na veću posvećenost inovacijama i konkurentnosti, stimulisanje rasta baziranog na znanju u svim zemljama regiona. U okviru ovog
- **Održivi rast**
  - Naglašava neophodnost podizanja nivoa konkurentnosti privatnog sektora i implementiranja politike energetske efikasnosti u zemljama JIE.
- **Inkluzivni rast**
  - Cilj ovog razvojnog stuba je unapređivanje procesa zapošljavanja kroz razvoj vještina, otvaranje novih radnih mjesta na tržištu rada i učešće svih, uključujući i ugrožene grupa i manjine, na tržištu rada - borbu protiv siromaštva, modernizaciju tržišta rada i obrazovnog sistema.
- **Upravljanje rastom**
  - Podrazumijeva povećanje kapaciteta državne administracije da ojača vladavinu prava i suzbije korupciju, u cilju stvaranja poslovnog ambijenta i pružanja javnih usluga neophodnih za ekonomski razvoj. Predstavlja prožimajuću komponentu i preduslov za efikasno postizanje svih ciljeva Strategije, kao i mjera i instrumenata u svim stubovima.

	2010	2020
	Polazna vrijednosti	Ciljna vrijednost
Ukupni strateški ciljevi		
1. BDP per capita u odnosu na prosjek 27 država EU (izražen kroz standard kupovne moći – PPS)), u %	36.4	44
2. Ukupna trgovina robama i uslugama (EUR milion)	94,413	209,500
3. Trgovinski bilans (% BDP)	-15.7	-12.3
Integrirani rast		
4. trgovina u okviru regiona u robama (EUR milion)	12,459	30,500
5. Ukupan priliv direktnih stranih ulaganja DSI (EUR milion)	3,396	8,800
Pametni rast		
6. BDP po zaposlenom (EUR prema PPS)	27,485	36,300
7. Broj visokokvalifikovanih lica u radnoj snazi (milion)	1.7	2.0
Održivi rast		
8. Broj novoformiranih preduzeća u jednoj godini	30,107	33,760
9. Izvoz roba i usluga per capita (EUR)	1,780	4,250
Inkluzivni rast		
10. Ukupna stopa zaposlenosti, % populacije starije od 15 godina	39.5	44.4
Upravljanje usmjereno na rast		
11. Djelotvornost Vlade, Indeks upravljanja Svjetske banke	2.3	2.9

Nova finansijska perspektiva

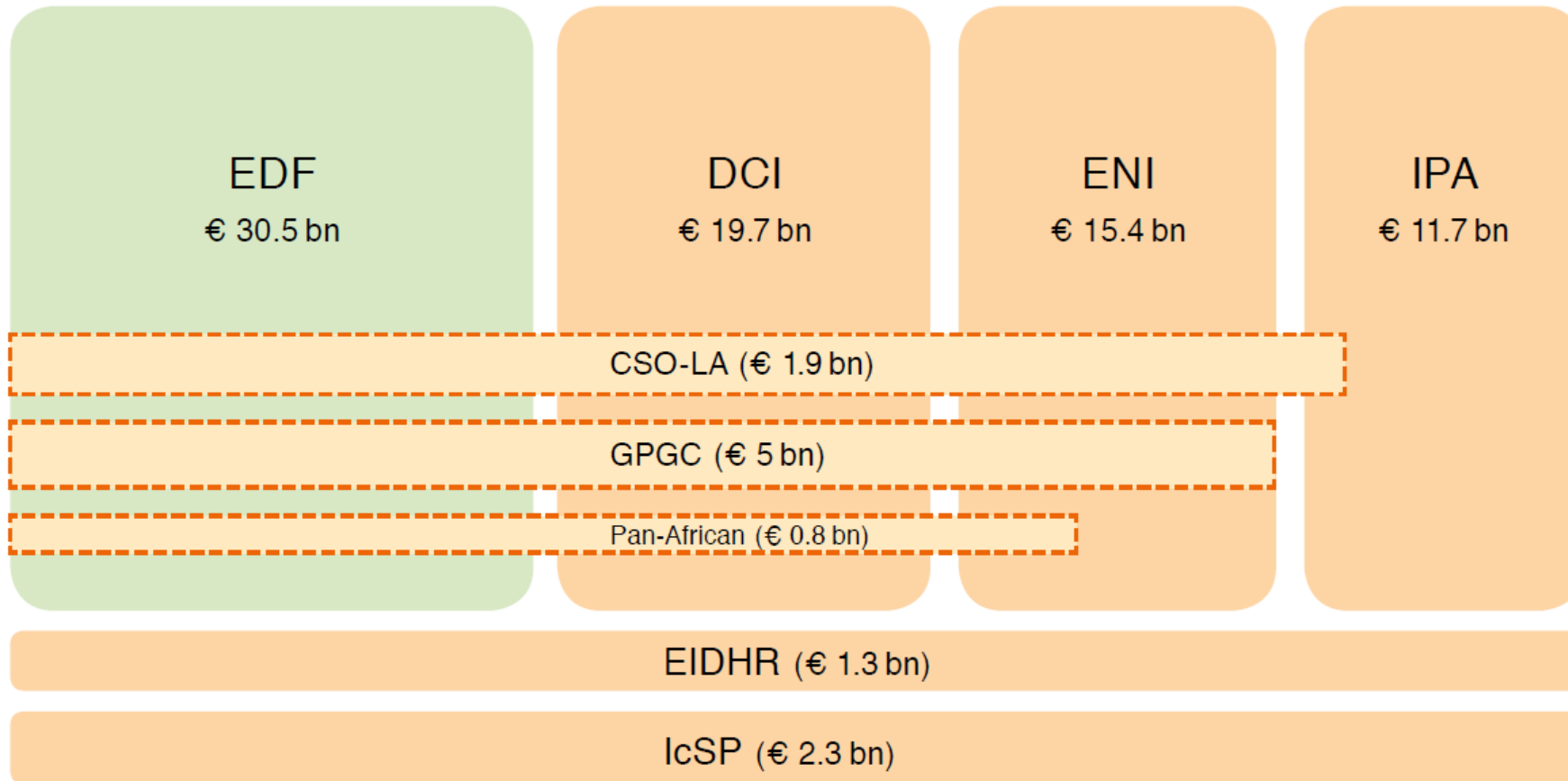
- “Više Evrope za isti novac”
- Prijedlog Komisije smanjen od strane država članica
- Sve stavke u budžetu manje no ranije osim IPA II
- Ukupno: manje od hiljadu milijardi

Posebni dodatni instrumenti

- European Development Fund 2014– 2020
- Emergency Aid Reserve
- European Globalisation Adjustment Fund
- European Union Solidarity Fund
- Flexibility instrument

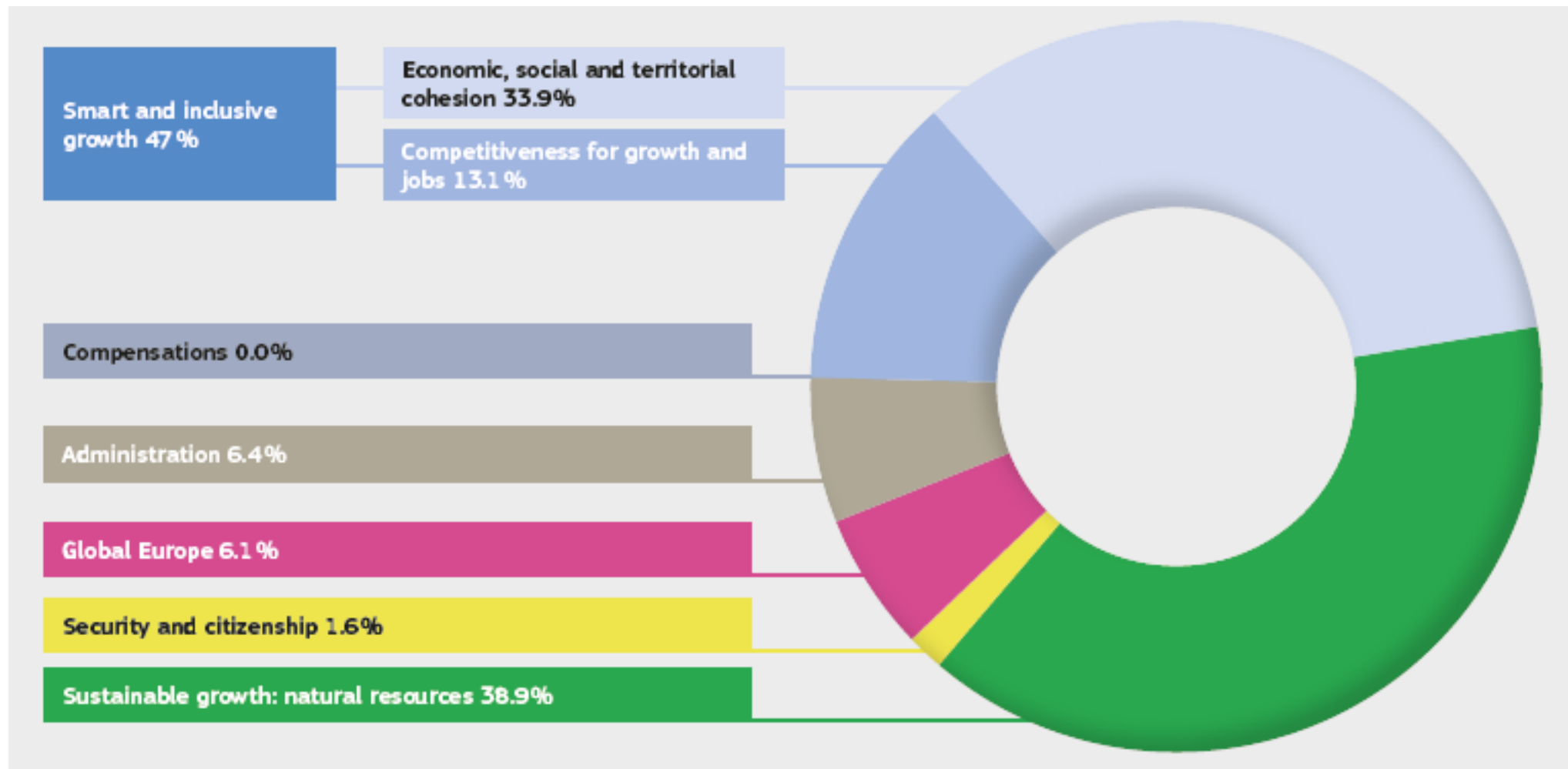
Instrumenti podrške EU 2014-2020

EDF: European Development Fund
DCI: Development Cooperation Instrument
ENI: European Neighbourhood Instrument
IPA: Instrument of Pre-Accession

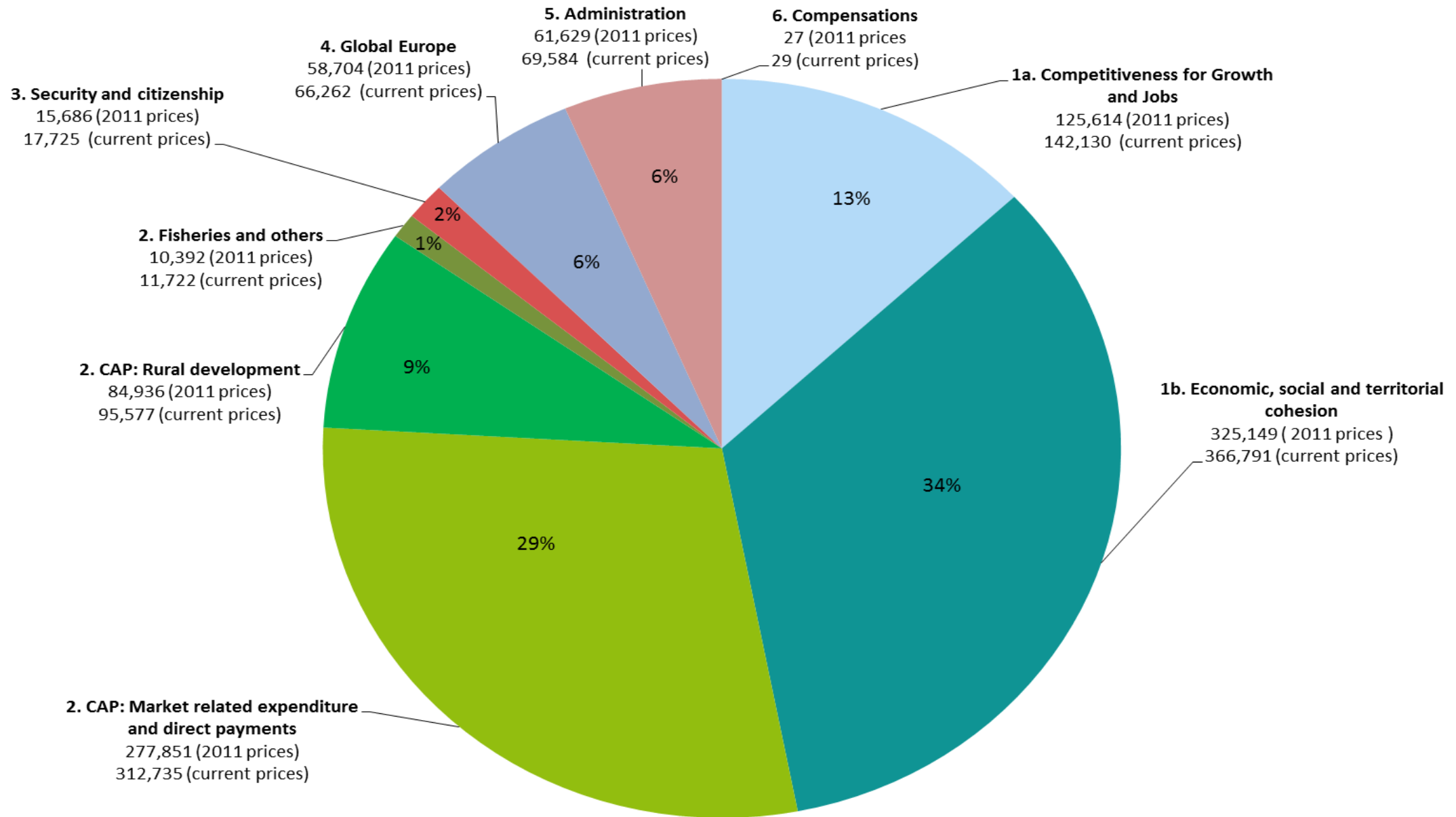
CSO-LA: Civil Society Organisations and Local Authorities programme
GPGC: Global Public Goods and Challenges programme
EIDHR: European Instrument for Democracy and Human Rights
IcSP: Instrument contributing to Stability and Peace

Finansijski okvir EU 2014-2020

MFF 2014-2020

Commitment appropriations - EUR million

Finansijska perspektiva 2014-2020

(in millions of euros)	2007-2013	European Comm. Propos. 07/2012	Van Rompuy Propos. 22/11/12	Final deal on the budget	Diff. 2017-13 and final budget	Diff. HVR 2 and final deal
Heading 1	444 310	503 062	459 691	450 783	1.3%	-2%
Sub-heading 1a (Competitiveness for growth and jobs)	91 495	164 068	139 543	125 614	38%	-11%
Sub-heading 1b (Cohesion)	354 815	338 994	320 148	325 149	-10%	-1.5%
Heading 2 (Agriculture)	420 682	389 972	372 229	373 179	-12%	< 1%
Heading 3 (Security and citizenship)	12 366	18 809	16 685	15 686	27%	-6%
Heading 4 (Europe as a global actor)	58 362	72 450	60 667	58 704	0%	-4%
Heading 5 (Administration)	56 508	63 165	62 629	61 629	10%	-2%
Compensation (rebates)	920	27	x	x		x
Other						
European development funds (EDF)	26 483	30 319	26 984	26 984	2%	0%
Solidarity funds	7 000	7 000	4 550	3 500	-50%	-23%
Flexibility instruments	1 400	3 500	3 500	3 297	135%	-6%
Globalisation adjustment fund	3 500	3 000	1 848	1 050	-70%	-44%
Emergency funds	1 547	2 450	1 960	1 960	26%	0%
Total (without Other)	993 601	1 047 458	971 901	959 988	-3.5%	-1.5%
Total (with Other)	1 033 531	1 091 277	1 010 743	996 776	-3.5%	-1.2%
Total (with Other inclus, without EDF)	1 005 501	1 060 958	983 759	969 795	-3.5%	-1.5%

Kohezijska politika EU 2014-2020

- Fokus na rast i zapošljavanje
- Opredijeljena sredstva 325 milijardi €
- Ciljevi: ekonomski rast i nova mjesta, borba protiv klimatskih promjena, energetske zavisnosti i socijalne isključenosti.
- Uz nacionalno kofinansiranje sveukupni uticaj treba da bude više od 500 milijardi eura

Ključni elementi

- Ulaganje u sve regione EU uz prilagođavanje nivoa podrške i nacionalnih doprinosa (stopa kofinansiranja) njihovom nivou razvoja:
  - Manje razvijeni regioni (BDP manji od 75 % od prosjeka EU-27)
  - Tranzicioni regioni (od 75% BDP-a do 90% prosjeka EU-27)
  - Razvijenijim regionima (BDP veći od 90 % od prosjeka EU-27)

Evropski fond za regionalni razvoj

- Investicije iz ERDF će se usmjeravati na 4 ključna prioriteta:
  - Inovacije i istraživanja,
  - Digitalna agenda,
  - Mala i srednja preduzeća i
  - Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije
- Sredstva za to - 100 milijardi €, pri čemu
  - manje razvijeni regioni - 50 %,
  - tranzicioni regioni - 60 %,
  - razvijeniji regioni - 80 %

Kohezioni fond i ESF

- Kohezioni fond:
  - Oko 66 milijardi € će biti usmjereno na prioritete saobraćajne infrastrukture i projekte zaštite životne sredine.
- Evropski socijalni fond
  - Prioriteti u oblasti zapošljavanja - kroz obuku i cjeloživotno učenje, obrazovanje i socijalno uključivanje
  - Sredstva: 84 milijardi € (25% budžeta za kohezionu politiku)

ARHITEKTURA KOHEZIJSKE POLITIKE

2007.-2013.		2014.-2020.		
Operativni ciljevi		Krajnji ciljevi	Kategorija regija	Fondovi
Konvergencija	ERDF ESF	Ulaganje u rast i radna mjesta	Manje razvijene regije	ERDF ESF
Napuštanje konvergencije			Regije u tranziciji	
Regionalna konkurentnost i zapošljavanje Usvajanje				
	Kohezijski fond		Kohezijski fond	
Regionalna konkurentnost i zapošljavanje	ERDF ESF		Razvijenije regije	ERDF ESF
Europska teritorijalna suradnja	ERDF	Europska teritorijalna suradnja		ERDF

KVALIFIKACIJE ZA MANJE RAZVIJENE REGIJE

2007.-2013.	2014.-2020.
Regije NUTS 2 s BDP-om po glavi stanovnika manjim od 75 % prosječnog za EU.	Nema promjene.
Prijelazna podrška regijama koje bi ostale kvalificirane za cilj konvergencije da je prag ostao na 75 % prosječnog BDP-a u 15 članica EU-a, a ne 25.	Zasebna kategorija za regije u tranziciji.
Kohezijski fond: zemlje članice čiji je BND po glavi stanovnika manji od 90 % prosječnog BND-a za 27 članica EU-a.	Nema promjene.
Prijelazna podrška zemljama članicama koje bi ostale kvalificirane za Kohezijski fond da je prag ostao na 90 % prosječnog BND-a u 15 članica EU-a, a ne 27.	Prijelazna podrška zemljama članicama koje bi ostale kvalificirane za financiranje iz Kohezijskog fonda 2013., ali njihov BND po glavi stanovnika prelazi 90 % prosječnog BND-a u 27 članica EU-a.

KVALIFIKACIJE ZA REGIJE U TRANZICIJI

2007.-2013.

Prijelazna podrška regijama NUTS 2 koje bi ostale kvalificirane za cilj konvergencije da je prag ostao na 75 % prosječnog BDP-a u 15 članica EU-a, a ne 25 (napuštanje konvergencije).

Prijelazna podrška regijama NUTS 2 koje su u razdoblju 2000.-2006. bile obuhvaćene ciljem 1, ali im je BDP premašio 75 % prosječnog BDP-a u 15 članica EU-a (prihvatanje RCE-a).

2014.-2020.

Regije NUTS-2 čiji je BDP po glavi stanovnika između 75 % i 90 % prosječnog BDP-a u 27 članica Europske unije, uz poseban tretman regija koje su kvalificirane prema cilju konvergencije u razdoblju od 2007.-2013.

KVALIFIKACIJE ZA RAZVIJENIJE REGIJE

2007.-2013.

Sve regije NUTS 2 koje nisu obuhvaćene ciljem konvergencije ni prijelaznom podrškom napuštanja.

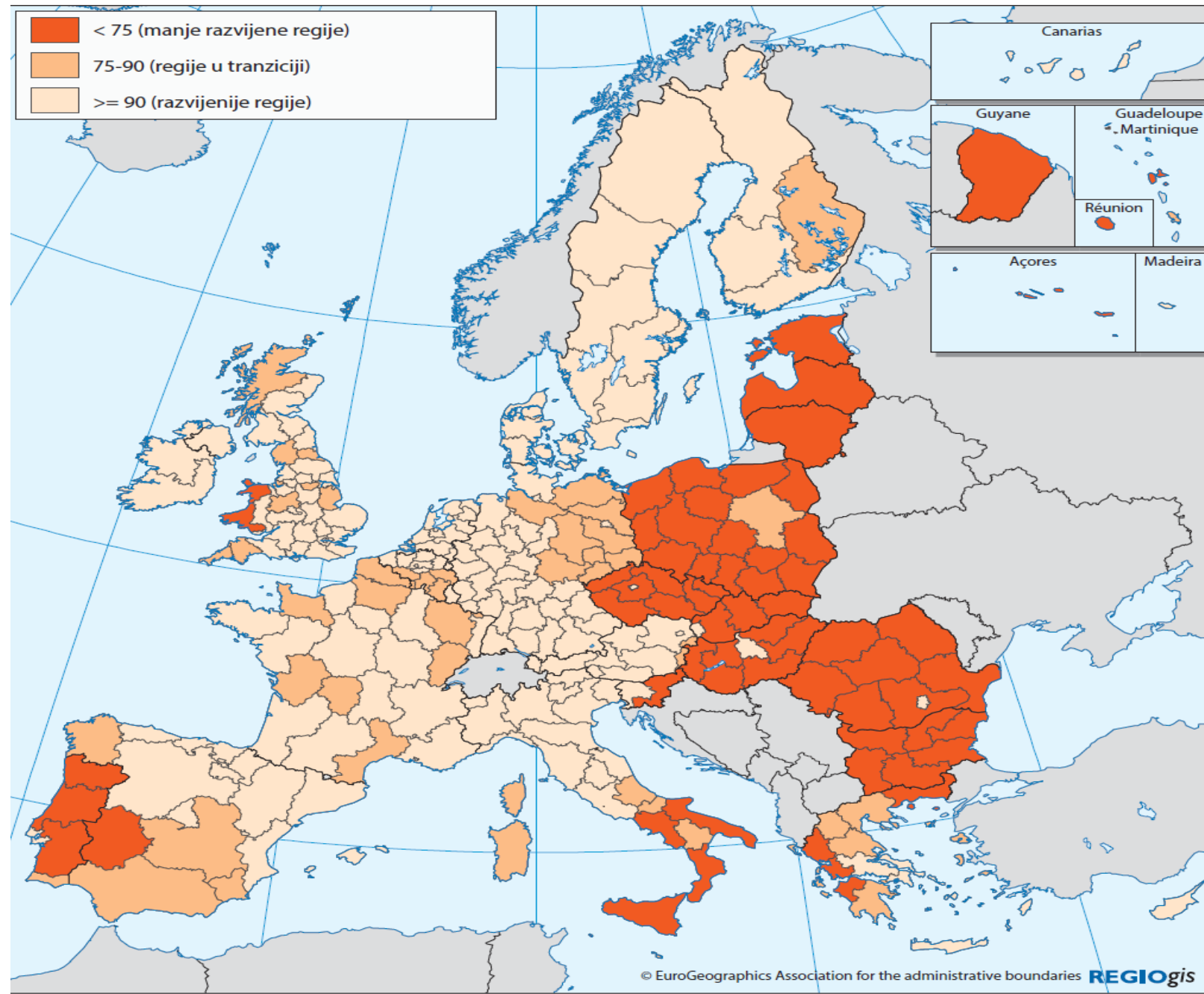
Prijelazna podrška regijama NUTS 2 koje su u razdoblju 2000.-2006. bile obuhvaćene ciljem 1, ali im je BDP premašio 75 % prosječnog BDP-a u 15 članica EU-a (prihvatanje RCE-a).

2014.-2020.

Regije NUTS-2 čiji je BDP po glavi stanovnika veći od 90 % prosječnog BDP-a u 27 članica Europske unije, uz poseban tretman regija koje su kvalificirane prema cilju konvergencije u razdoblju od 2007.-2013.

Simulacija kvalifikacija 2014.-2020.

BDP/stanovnik (PPS), indeks EU27=100

Total allocations of Cohesion Policy 2014-2020* (million €, 2011 prices)

	ERDF and ESF					ERDF	Total
	Cohesion Fund	Less developed regions	Transition regions	Special allocation	More developed regions	Territorial Cooperation	
BE	-	-	962	-	868	231	2,061
BG	2,384	4,623	-	-	-	145	7,153
CZ	6,562	13,646	-	-	79	298	20,585
DK	-	-	64	-	230	199	494
DE	-	-	8,750	-	7,609	847	17,207
EE	1,123	2,198	-	-	-	49	3,369
IE	-	-	-	-	869	148	1,017
EL	3,407	6,420	2,105	-	2,307	203	14,443
ES	-	1,858	12,201	432	10,084	542	25,116
FR	-	3,147	3,927	395	5,862	956	14,288
HR	2,676	5,225	-	-	-	128	8,029
IT	-	20,333	1,004	-	7,006	998	29,341
CY	286	-	-	-	388	29	703
LV	1,412	2,742	-	-	-	82	4,236
LT	2,145	4,189	-	-	-	100	6,434
LU	-	-	-	-	39	18	57
HU	6,313	13,452	-	-	416	318	20,498
MT	228	-	441	-	-	15	684
NL	-	-	-	-	908	342	1,250
AT	-	-	66	-	823	226	1,114
PL	24,274	45,917	-	-	2,017	615	72,823
PT	3,000	15,008	232	103	1,148	108	19,599
RO	7,251	13,773	-	-	405	397	21,826
SI	939	1,134	-	-	763	55	2,891
SK	4,361	8,489	-	-	40	196	13,086
FI	-	-	-	272	911	142	1,325
SE	-	-	-	184	1,355	300	1,840
UK	-	2,126	2,335	-	5,144	760	10,364
interregional cooperation						500	500

IPA

Naučene lekcije sa IPA (2007-2013)

- Koordinacija između različitih strategija
- Definisane strateških ciljeva za koje će IPA II podrška biti najkorisnija
- Definisane jasne veze: EI-Nacionalne strategije-IPA–Budžet CG
- Definisane prioriteta kao osnove za nacionalno vlasništvo nad programiranjem
- Uloga NIPAC-a u vođenju i koordinaciji programiranja
- EU je postala ključni donator u Crnoj Gori i inicijator koordinacije donatorskih aktivnosti
- Česte izmjene SPO-a i službenika u PIU zaduženih za IPA u resornim ministarstvima
- Nedostatak znanja engleskog jezika i tehnike programiranja
- Jačanje uloge MF u programiranju budžeta i unutrašnje finansijske kontrole

Ciljevi uspostavljanja IPA II

- IPA Regulatorica, Član 1:
  - IPA II pruža podršku korisnicima u usvajanju i implementaciji političkih, institucionalnih, pravnih, administrativnih, socijalnih i ekonomskih reformi neophodnih za usklađivanje sa vrijednostima, pravilima, standardima, politikama i praksom Unije, s ciljem priprema za članstvo u EU.
  - Usvojena 16. marta 2014

Finansijske alokacije

IPA II 2014 – 2020 (EUR milioni) MFF, Sept.2013 (current prices)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1573.8	1605.2	1637.4	1670.1	1703.5	1737.6	1771.1
Ukupno IPA II		11.698,7				

IPA I 2007 – 2013 (EUR millions)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1263.2	1501.4	1541.6	1591.3	1796.8	1876.0	1956.3
Total amount for IPA I		11526.7				

Country	2014	2015	2016	2017	2018-2020	TOTAL 2014-2020
Albania	68.7	91.9	82.7	80.2	316.3	639.5
Bosnia & Herzegovina	75.7	39.7	47	74.8	314.9	552.1
Kosovo*	66.75	82.1	73.86	78.16	301.3	602.1
Montenegro	39.5	36.4	35.4	41.3	126.5	279.1
North Macedonia	81.7	67.2	64.6	82.2	313.1	608.7
Serbia	179.0	223.1	202.8	212.2	722.2	1,539.1
Turkey	614	626	620	493	1,181	3,533
Multi- country	242.3	346.7	435.3	403.4	1,552.5	2,980.2

IPA vs. IPA II

- IPA komponente (5)
  - Status: Kandidati /Potencijalni kandidati
  - MIPD i MIFF
  - Programiranje 3-godine
  - PF – Project Fiche
  - CIS - CM
  - DIS – DM
  - Uspostavljanje struktura za DM
  - Godišnji programi sa PFs u Komp. I i višegodišnji programi za Komp. III and IV (DM)
- IPA policy areas (5)
  - Irelevantan status
  - CSF and CSPs
  - 7-godina
  - AF – Action Fiche
  - Direct management
  - Indirect management (IM)
  - Strukture za DM imaju istu ulogu i u ID
    - Multi-annual Sector Support Programmes, ali i stand-alone projects (DM and IM, zavisno od države)

IPA II – Strateški dokumenti

- Common Strategic Framework (CSF)
- Zajednički strateški okvir
  - Najviši nivo planiranja
  - Svrha: Podsticanje bolje usklađenosti finansijske pomoći EU sa politikom proširenja
- Multi/Country Strategy Papers (CSPs)
  - Prioriteti za čitav 7-godišnji period (uz srednjoročnu analizu)
  - Priprema DG ELARG (kasnije DG NEAR) uz konsultacije sa ostralima direktoratima i u partnerstvu sa državama korisnicama

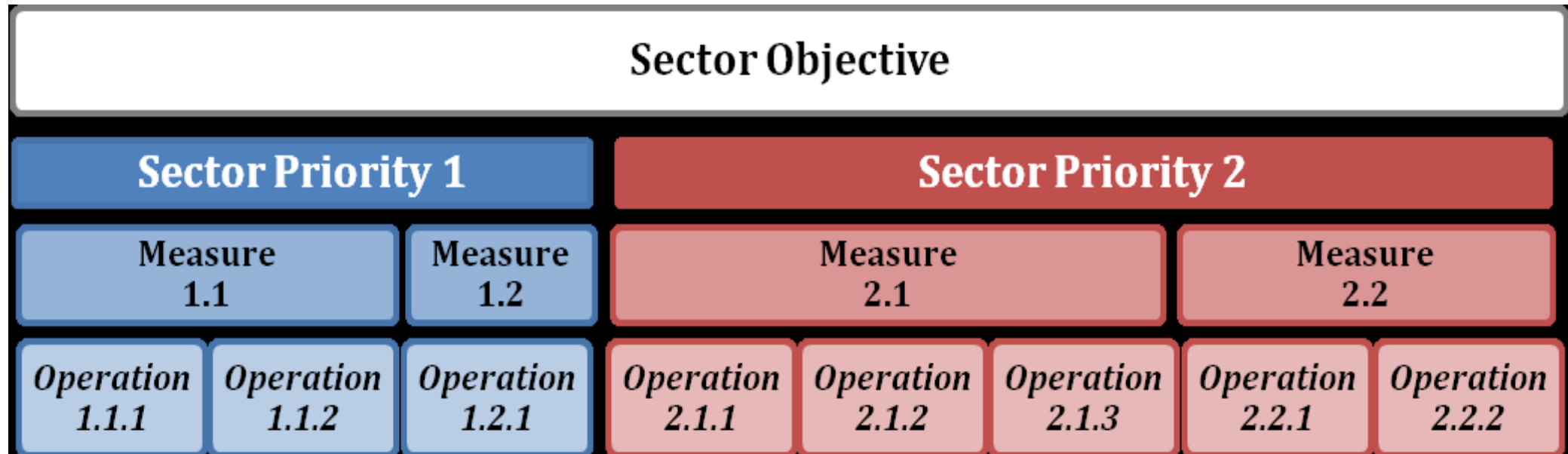
Country Strategy Paper (CSP)

- Definiše sektore, strateške prioritete i ciljeve za podršku preko IPA II u narednih sedam godina.
- Opisuje očekivane rezultate tokom vremena, postavlja ciljeve, pokazuje kako će se napredak mjeriti i pratiti, identifikuje ključne aktere i mjere.
- Prioriteti navedeni u CSP su osnova za programiranje IPA II u cijelom periodu 2014-2020 po sektorima.
  - Zamjenjuje MIPDs i SCFs
- Multi-Country Strategy Paper:
  - Odnosi se na višekorisničke aktivnosti i programe teritorijalne saradnje

Sektorski pristup

- Proces koji ima za cilj da proširi nacionalno vlasništvo na javnim politikama i odlukama o raspodjeli resursa unutar sektora,
- Sektorski pristup treba da poveća usklađenost između sektorskih politike, državne potrošnje i postizanje rezultata
- Kriterijumi za sektore:
  - Definisane nacionalne sektorske politike / strategije;
  - Institucionalna organizovanost, vodeća institucija i sposobnost za sprovođenje sektorskih strategija;
  - Sektorska koordinacija donatorskih aktivnosti;
  - Srednjoročni budžetski okvir - analiza budžeta sektora i planiranih troškova u srednjoročnom periodu;
  - Monitoring sprovođenja sektorske politike - (*Performance Assessment Framework*).
- IPA II pomaže sektore kroz programe podrške sektoru (*Sector Support Programme - SSP*)

Struktura Programa podrške sektoru / SSP

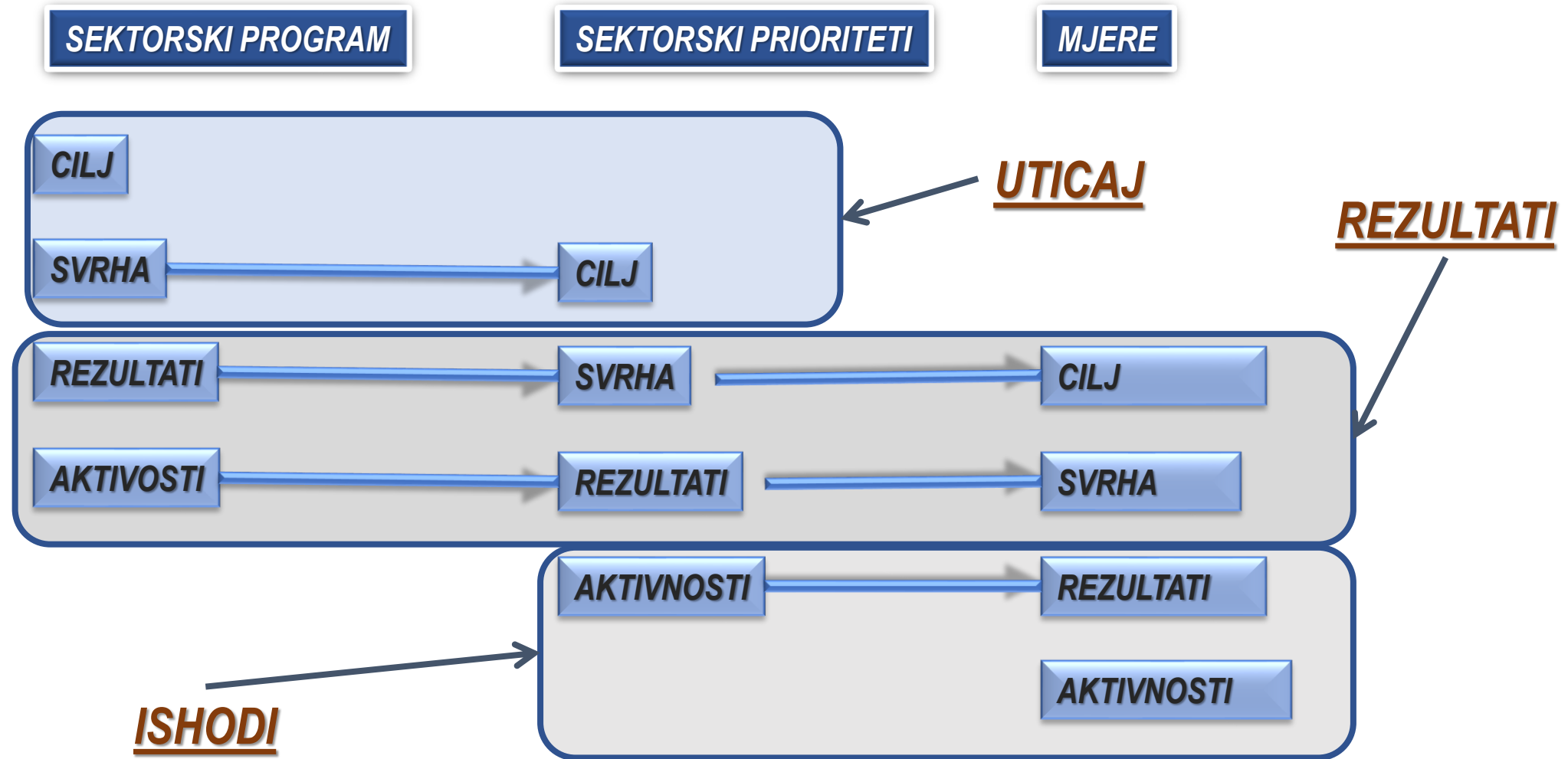

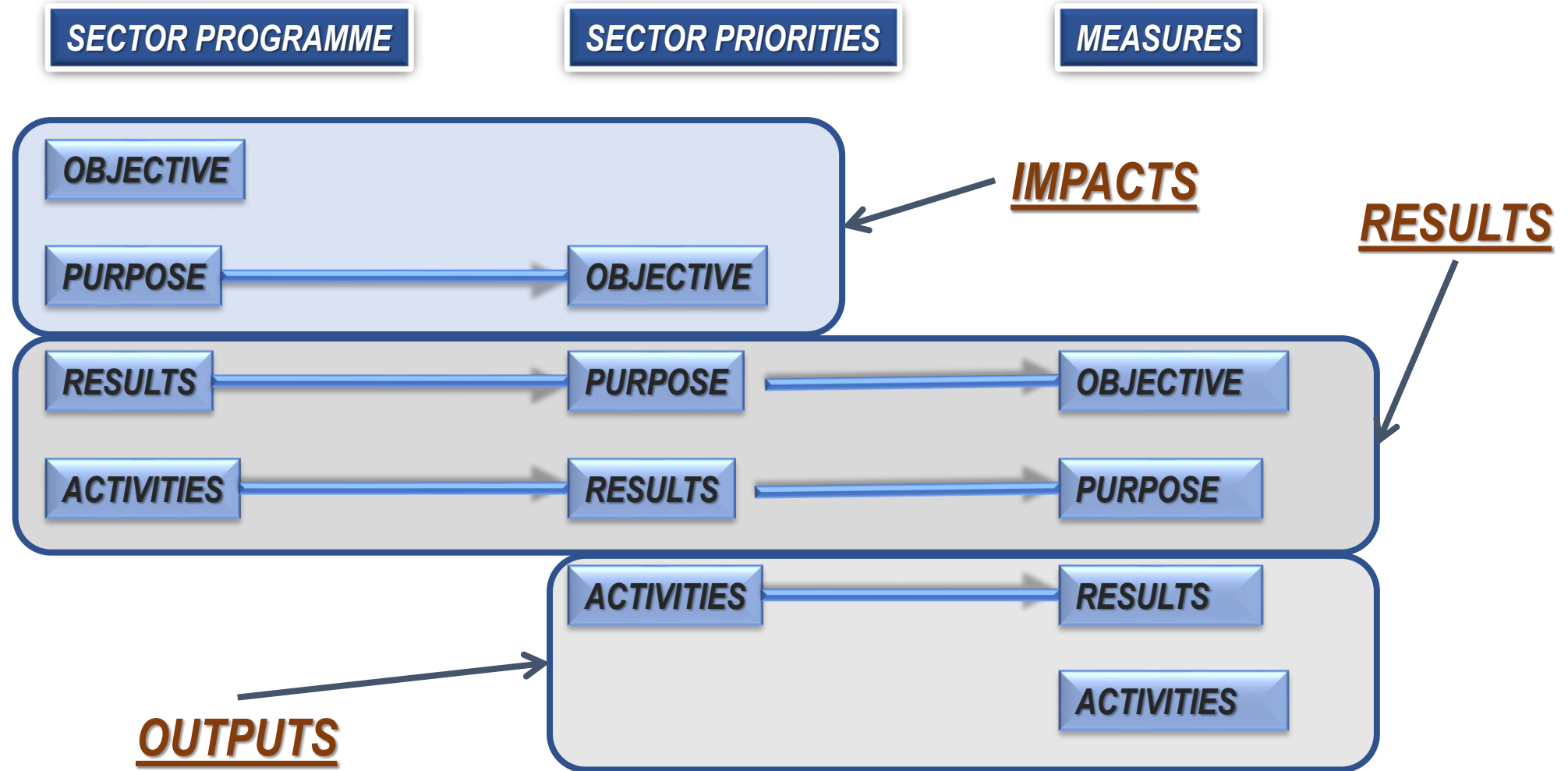
Sektorski planski dokument

LOGIKA INTERVENCIJE	
Cilj (<i>jedan cilj</i>)	u skladu sa opštim ciljem u matrici logičkog okvira;
Prioriteti (<i>više prioriteta</i>)	u skladu sa svrhom (konkretni ciljevi) u matrici logičkog okvira;
Mjere (<i>više mjera po prioritetu</i>)	u skladu sa rezultatima u matrici logičkog okvira;
Operacije (<i>više operacija po mjeri</i>)	u skladu sa aktivnostima u matrici logičkog okvira;
Ugovori (<i>više ugovora po operaciji</i>)	u skladu sa ulaznim veličinama u matrici logičkog okvira.

LFM projekta vs. LFM sektora

Indicators

Sektori unutar oblasti politika (2014)

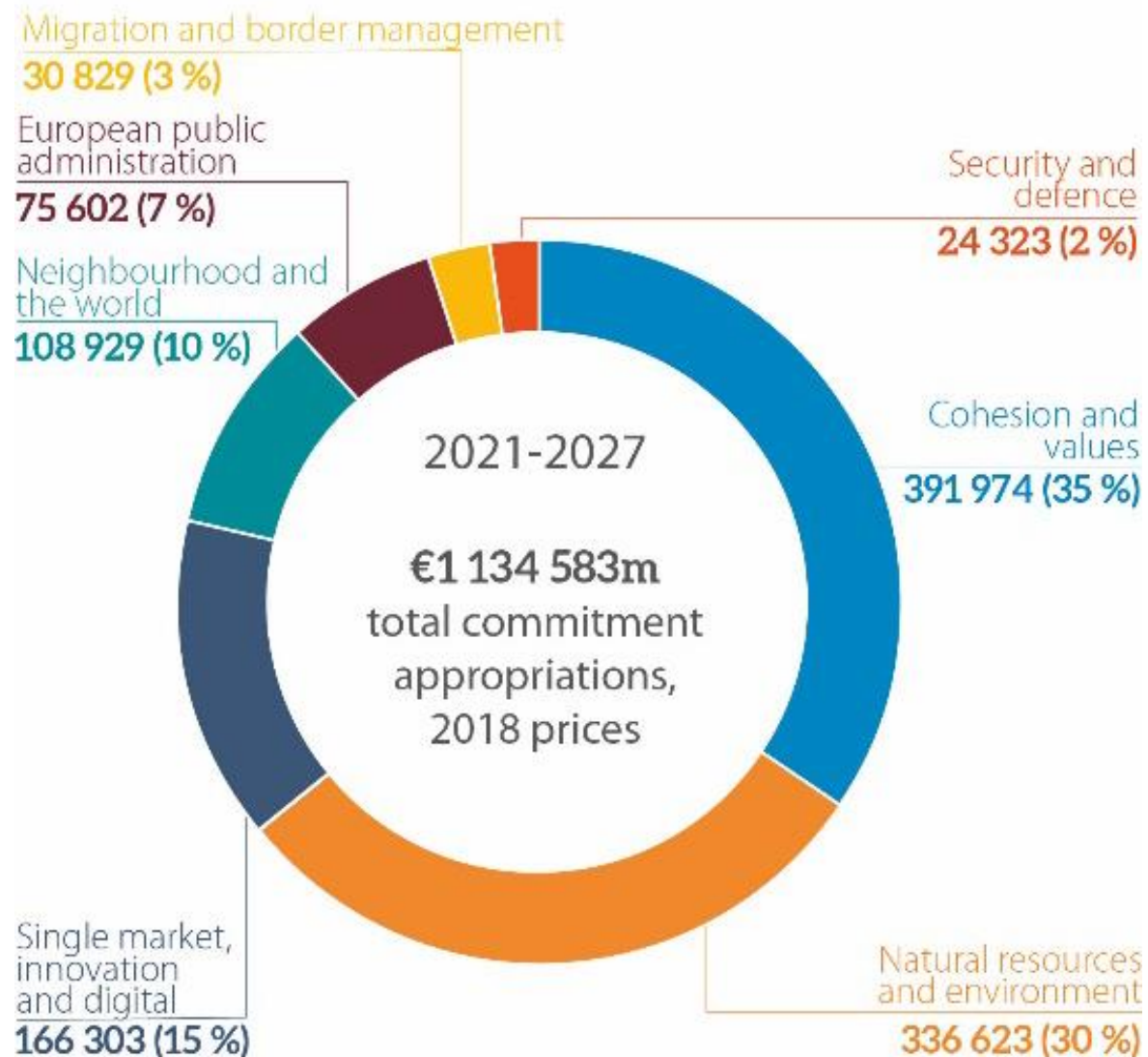
- Proces tranzicije i razvoj kapaciteta
  - Reforma javne uprave
  - Pravosuđe, unutrašnji poslovi i temeljna prava
- Regionalni razvoj
  - Transport
  - Energija
  - Životna sredina i klimatske promjene
  - Razvoj privatnog sektora, konkurentnost i inovacije
- Zapošljavanja, socijalna politika i razvoj ljudskih potencijala
  - Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike
- Poljoprivreda i ruralni razvoj
  - Ribarstvo, Fito, Veto (Šumarstvo?)
- Regionalni i teritorijalna suradnja

Revidirani CSP (2018)

- Sektori:

1. Democracy and governance
2. Rule of law and fundamental rights
3. Environment, climate action and energy
4. Transport
5. Competitiveness, innovation, agriculture and rural development
6. Education, employment and social policies
7. Regional cooperation and territorial cooperation

Višegodišnji program 2021-2027

Poredjenje

2014-2020 MFF	% of total	2021-2027 MFF	% of total
1. Smart and Inclusive Growth	47.2 %	1. Single market, innovation and digital	14.7 %
1a: Competitiveness for growth and jobs	13 %	2. Cohesion and values	34.5 %
1b: Economic, social and territorial cohesion	34.2 %	3. Natural resources and environment	29.7 %
2. Sustainable growth: Natural resources	38.6 %	4. Migration and border management	2.7 %
3. Security and citizenship	1.6 %	5. Security and defence	2.1 %
4. Global Europe	6.1 %	6. Neighbourhood and the world	9.6 %
5. Administration	6.4 %	7. European public administration	6.7 %
Compensations	< 1 %		